# Raadsvoorstel

| | | | |
|---|---|---|---|
| Onderwerp: | Aanpassing lijst bindend adviesrecht en verplichte participatie | Behandelaar: | Programmamanager |
| Datum: | 18 maart 2025 | Zaaknummer: | 380712 |
| Portefeuillehouder: | Mw. A.C. Sneevliet-Radstaak | Bijlagen: | 2 |

**Korte beschrijving voorstel:**
Vanaf in werking treding van de Omgevingswet heeft het college de bevoegdheid om Omgevingsvergunningen te verlenen of weigeren waarbij wordt afgeweken van het Omgevingsplan. De raad kan echter bepalen wanneer zij bij de besluitvorming betrokken wil zijn. Dat kan door het vaststellen van een lijst met gevallen waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad noodzakelijk is. Op 15 november 2021 heeft u, in aanloop naar de Omgevingswet, de lijst met gevallen waarvoor bindend advies van de gemeenteraad nodig is vastgesteld en de gevallen waarvoor participatie verplicht is. Inmiddels zijn we een jaar onderweg onder de Omgevingswet en dat was aanleiding om de lijst kritisch te bezien. De lijst is aangepast naar aanleiding van opgedane kennis bij andere gemeenten, de beleidsontwikkelingen die lopen en de ervaringen van de afgelopen tijd. We stellen voor deze aangepaste lijst vast te stellen.

**Te nemen besluit:**
1. De bij dit besluit behorende en gewaarmerkte lijst met gevallen waarvoor bindend advies van de gemeenteraad nodig is vast te stellen.
2. Voor deze lijst participatie conform het gemeentelijk participatiebeleid verplicht te stellen.
3. De inwerkingtreding van de onder 1 bedoelde lijst vast te leggen op de dag na datum van bekendmaking in het digitale Gemeenteblad van Elburg.

**Inleiding**
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met de Omgevingswet wordt ingezet op snellere en betere besluitvorming rondom ruimtelijke initiatieven. In Elburg hebben we deze verbeterdoelen omarmd. We werken samen met inwoners aan initiatieven en gaan uit van vertrouwen. Ruimtelijke initiatieven leiden tot een aanvraag voor een Omgevingsvergunning. Het college beslist. De beslistermijn is over het algemeen 8 weken. Maar de fysieke leefomgeving verandert voortdurend en maatschappelijke behoeftes wijzigen. Dat leidt tot nieuwe inzichten die weer kunnen leiden tot aanvragen om afwijkingen van het Omgevingsplan. In het geval dat afgeweken wordt van het Omgevingsplan kan dit door:

a. Het mogelijk maken van een initiatief door een wijziging van het Omgevingsplan; of
b. Door het werken met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA).

Het wijzigen van het Omgevingsplan is een uitgebreide procedure (26 weken) waarbij de gemeenteraad een besluit neemt. Een BOPA kan meestal via een reguliere procedure (8 weken) afgehandeld worden. Gezien de veelal snellere doorlooptijd zal vaker voor de BOPA gekozen worden. Beperking van de BOPA is dat de onderliggende regels niet wijzigen, alleen wordt daarvan afgeweken. Om de onderliggende regels te wijzigen, bijvoorbeeld omdat er nieuw beleid is, zal het Omgevingsplan gewijzigd moeten worden.

Het college beslist over de BOPA, maar de gemeenteraad kan een lijst met gevallen vaststellen waarvoor het college eerst de raad om advies moet vragen. De gemeenteraad heeft zo invloed op belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen. Het advies wat de raad geeft is dan bindend. Tevens kan de gemeenteraad besluiten voor welke gevallen participatie verplicht wordt gesteld. In dat geval moet de initiatiefnemer, voordat een aanvraag om een Omgevingsvergunning wordt ingediend, een participatieproces vormgeven en aangeven wat met de resultaten is gedaan.

**Beoogd effect**
Deze herziene lijst met gevallen waarvoor bindend advies nodig is van de gemeenteraad biedt meer duidelijkheid, laat voor sommige gevallen meer ruimte en scherpt ook aan daar waar onderdelen nog niet genoemd waren. Hiermee ontstaat een helder samenspel tussen college en raad bij afwijkingen van het Omgevingsplan.

**Argumenten**
Op 15 november 2021 heeft u een lijst met gevallen waarvoor bindend advies nodig is (wanneer het om een BOPA gaat) vastgesteld en tevens voor deze lijst participatie verplicht gesteld. Na eerste ervaringen onder de Omgevingswet, opgedane kennis bij andere gemeenten en beleidsontwikkelingen stellen we voor de lijst te herzien. In de bijlage een overzicht ‘wat het was’ en ‘wat het wordt’ met een motivering. De belangrijkste wijzigingen:

- Op dit moment moeten ook gevallen, waarvoor we reeds beschikken over een door de raad vastgestelde visie of beleidsstuk, voor bindend advies langs de raad. Dit werkt vertragend. Bij de vaststelling van de visie of het beleidsstuk is de wenselijkheid reeds afgewogen en op basis daarvan kan een initiatief beoordeeld worden. Het is dan ook wenselijk om vast te leggen dat voor deze gevallen niet om bindend advies gevraagd hoeft te worden.
- We maken onderscheid tussen ‘binnen de bebouwde kom’ en ‘buiten de bebouwde kom’ waarbij we de definitie die in de jurisprudentie is ontstaan hanteren, namelijk ‘het gebied dat door aaneengesloten bebouwing overwegend een woon- en verblijffunctie heeft’.
- Voor met name initiatieven binnen de bebouwde kom hoeft minder vaak om advies gevraagd te worden.
- We hanteren de term ‘wooneenheden’ in plaats van ‘woningen’ zodat we ook voor complexen met gedeelde voorzieningen duidelijkheid hebben wanneer we om advies vragen.
- Enkele nieuwe categorieën die relevant kunnen zijn voor Elburg voegen we toe: huisvesten van arbeidsmigranten, het nieuw vestigen of grootschalig uitbreiden van agrarische bedrijven en het oprichten van installaties voor duurzame energie (zoals biomassavergisting).
- We hebben tekstuele aanpassingen doorgevoerd waardoor de terminologie beter aansluit bij gehanteerde teksten in andere gemeenten.

**Kanttekeningen**
*Omvang van de lijst*
De gemeenteraad kan in principe alle afwijkactiviteiten aanwijzen als gevallen waarover advies van de raad nodig is. Zou dat worden gedaan dan moeten al de vergunningaanvragen die in strijd zijn met het Omgevingsplan worden voorgelegd aan de raad. Dat vraagt veel van de agenda en capaciteit en leidt mogelijk tot langere doorlooptijden die de dienstverlening niet ten goede komen. Indien de raad daarentegen besluit niets vast te leggen dan worden alle buitenplanse afwijkingen de bevoegdheid van het college. Het college weegt dan zelfstandig af of wel of niet kan worden meegewerkt aan een afwijking van het Omgevingsplan, ook voor zaken die grote impact kunnen hebben op de fysieke leefomgeving. Gezien het doel van de Omgevingswet, snellere en betere besluitvorming, is het zaak een goede balans aan te brengen.

*Wettelijke beslistermijn blijft 8 weken*
De beslistermijn voor een BOPA wordt met het bindend adviesrecht en de verplichte participatie niet langer. Die is in de basis 8 weken (en kan eenmalig verlengd worden met 6 weken). Het college kan, voor aanvragen die aanzienlijke gevolgen hebben en waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben, de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing verklaren (26 weken). Maar dat zal alleen in uitzonderingvallen zijn. Dit betekent dat er, op het moment dat bindend advies van de raad nodig is, snel geschakeld moet worden. En hoewel er geen directe consequenties zijn wanneer niet binnen de termijn beslist wordt, mag toch geacht worden van een

overheidsorgaan dat zij zich maximaal inspannen om de in de wet genoemde termijnen te halen, ook met het oog op een goede dienstverlening. Dit pleit er voor om kritisch te zijn op de hoeveelheid aanvragen die voor advies langs de raad moeten. En om de termijnen te behalen zal er ruimte moeten zijn, ongeacht het type raadsvergadering, om voorstellen die een bindend advies vragen aan u voor te leggen.

**Financiën**
Geen consequenties.

**Communicatie/burgerparticipatie**
Het besluit wordt gepubliceerd en de nieuwe lijst treedt daarna in werking.

**Vervolg**
De lijst bindend adviesrecht wordt geïntegreerd in de werkprocessen, procedures en informatievoorziening over nieuwe initiatieven. Het werken met de lijst blijft nog vrij nieuw en het is goed de lijst op gezette tijden te evalueren.

**Bijlagen**
1. Lijst met gevallen waarvoor bindend advies van de gemeenteraad nodig is en waarvoor participatie verplicht is.
2. Een overzicht met 'hoe het was' en 'hoe het wordt'.

**Elburg, 18 maart 2025**

Het college van burgemeester en wethouders,

| | |
|---|---|
| de burgemeester, | de secretaris, |
| ir. J.N. Rozendaal | Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma |